

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Festis Sanctorum mense Nouembri. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

uauit Officium, Oratione excepta. Euangelium idem, quod in Comite S. Hieron. Officium Missæ, vt in Antiphonario & Sacramentario Gregoriano. Si contingat eos diuidi, quia alter tantum Titularis est Ecclesiæ, iuxta Rubricam quæ habetur supra Sect. 3. cap. 10 num. 11. tunc pro S. Simone legatur in primo Nocturno de Comuni Apostol. referuata Lect. Ep. Iudæ eidem, qui est eiusdem auctor, vt Sect. 5. cap. 12. num. 15. pag. 86. significauimus. Vide quæ diximus in prima die Maij pag. 147. At quia Lectio quarta non potest diuidi, ea legatur in Festo Titularis, & iterum in Officio alterius translaci, sicuti etiam Euangelium cum Homilia. Lectiones quinta & sexta variari possunt, vt in Comuni Apostolorum. Pro varianda Oratione, sumi potest Oratio Vigiliæ in numero singulari, & mutatis verbis, *præuenimus in celebramus, & præueniant in imploret.* sed in his casibus consule sacram Congregationem, vt aliquid proprium concedat.

31. Vigilia Omnium Sanctorum. In Antiphonario & Sacramentario Gregoriano habentur Orationes cum Officio Missæ; sed posterius est sancto Gregorio, ex Pamelio. Concilium Oxoniense & Beda meminerunt.

*De Festis Sanctorum mense
Nouembri.*

C A P. X I I I.

OMnium Sanctorum. Ordo Romanus habet hæc verba noranda: *In Calen. Nouem. & per totum orbem plebs vniuersa, sicut in die Natalis Domini, ad Ecclesiam in honorem Omnium Sanctorum ad Missarum solemnia conuenire studeat;*

*illud attendentes, ut quidquid humane fragilitatis per ignorantiam aut negligentiam in solemnitatibus ac Vigilijs Sanctorum minus plene peregerit, in hac obseruatione sancta soluat. S. Cyprianus Epistola 34. docet, natalis Sanctorum annua celebranda esse cum Missæ Sacrificio; sed quia omnium Martyrum & aliorum non possunt singula celebrari (teste Eusebio citato à Beleh cap. 154. existimante, quotidie excedere numerum quinque millium) idè Bonifacius IV. instituit Romæ Festum Omnium Sanctorum hac die: quod deinde alijs orbis Ecclesijs edixit Gregorius IV. anno 835. ex Sigeberto, & præsertim Gallis, & Germanis, ex Baronio in *Annal. ad annum eundem.* Neque verò est Sanctorum Martyrum tantum hoc Festum, verum etiam Confessorum, vt in Codice M. S. se legisse ait Baron. in *Martyrol. die 13. Maij.* Habetur Festum in Sacramentario: solemne Festum in Ord. Romano. vnde Duplex primæ classis conuenienter fuit statutum. Officium à Gregorio IV. compositum esse, scribit Schultingius ex Beleh capite 127. Pius V. mutauit omnes Lectiones; sustulit primum Responsorium, & addidit octauum de Virginibus.*

In secundo Nocturno, & per Octauam, legi iussit Sermonem accommodatum Festo, quem tribuebant alijs Augustino; quod est falsum, cum ille obierit ante Bonifacium IV. Alij Odoni Abbati, de quo tamen vnicum manuscriptum habemus testem in Vaticana Bibliotheca. Nomine Bedæ à Clemente VIII. iussus est legi; quia inter eius Opera habetur, & vixit ille post Bonifacium IV. vnde & in postrema recognitione Breuiarij secuti

secuti sumus textum ipsum qui Bedae adscribitur. Officium Missae in Antiphonario & Sacramentario Gregoriano legitur, exceptis Offertorio & Communionem, quae fuerunt mutata: sed posterius est sancto Gregorio, ait Pamelius. In secundis Vesperis mandauit Urbanus VI. post Vesperas festiuas cantari Vesperas Defunctorum ritu Duplici, ut dicitur in Breuiario Venerabilis edito anno 1521.

2. Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum. Tribuitur hic ritus communiter Odiloni Abbati Cluniacensi, ex Sigeberto anno 998. à quo diffusus est in totum orbem auctoritate Apostolica; sed à Bonifacio IV. indictam esse Commemorationem hanc, scribit M. Polonus anno 607. imò anno post institutionem Festi Omnium Sanctorum ab eodem Bonifacio, docet Petrus de Natal. citatus à Demochare *Tom. 4. c. 18.* Petrus Galefinus auctorem facit Ioannem XVI. suadente Odilone, in *Not. Martyrol.* Amalarius autem meminit de *Ordine Antiphon. cap. 65.* qui vixit post Bonifacium, & ante Odilonem, circa annum 800. & causam reddit. Post Officium, inquit, Sanctorum inferni Officiū pro mortuis: multi enim transierunt de praesenti saeculo, qui non illi eod Sanctis coniunguntur, pro quibus solito more Officium agitur. Hæc ille. Nota ea verba, *solito more*; ergo erat in usu. Duplex in M.S. & 1550. De Officij auctore & ritu dicemus *Sectione nona.*

Si in Dominica occurrat, transferatur Commemoratio hæc in diem Lunæ, & Vesperæ in Vesperas Dominicæ, ex Decreto Urbani VI. *loco citato.* nisi dies Lunæ sit item impedita Festo de præcepto: tunc enim in diem

quartam Nouembris (etiamsi sit impedita Festo nouem Lectionum) transferatur Officium Defunctorum cum Missis, cantata de Festo altera Missa vnà cum Officio de die. Neque Officium hoc Defunctorum omitteri debet, cum sit pars Officij diuini eo die præscripti, ut notat Suarez *libro 4. de Hor. Canonic. cap. 25. num. 8. & 9.* & cum sit pars notabilis, ad restitutionem fructuum tenetur Beneficiarius ad ratam Vesperarum, vel Matutini, vel vtriusque, prout in Bulla Pij V. de qua supra *Sectione 1. cap. 6. num. 2. pag. 11.* Decevit etiam Sacra Congregatio Rituum *prima Septembris 1607.* ne pridie vesperi recitetur Matutinum Defunctorum, sed hac die manè: quod est notandum, & obseruandum ex Rubrica propria Breuiarij. Vide *Sectionem 9. cap. 2.*

4. Vitalis & Agricolæ. In Missali Vaticano *vol. 4743.* Simplex in M.S. & 1550.

Caroli. A Paulo V. ad libitum Clerici, 6. Decembris 1613. cum Officio & ritu Semiduplici, 3. Decembris 1616. approbato. Si fiat Officium, in lectione Martyrologij legatur de eo primo loco. In tota Prouincia Mediolanensi celebrari potest Duplici ritu, ex Decreto sacrae Congregationis Rituum 20. *Nouembris 1610.* si transferatur, mutatur tertius Versus in Hymno, *Iste confessor.*

8. Octaua Omnium Sanctorum à Sixto IV. & ex Codice M. S. Ecclesiae sanctae Mariae ad Martyres citato à Baronio in *Martyrologio hæc die.* Duplex ab eodem Sixto, & in Breuiario 1550. Pius V. per totam Octauam reformauit Lectiones.

Quatuor Coronatorum. Ordo Romanus. Antiphonarium & Sacramentarium Gregorianum, cum omnibus Orationibus Missæ, sub nomine quinque aliorum, Decreto Melchiadis, ait Durand. *lib. 7. cap. 36.* Simplex in M.S. & 1550. Officium, vel ab Honorio I. qui Romæ ædificauit eorum Ecclesiam, ex Martino Cosentino in Chronicis; vel à Leone IV. qui, ex Platina, corpora eorum inuenit, & Ecclesiam illustriorem reddidit.

9. Dedicacionis Basilicæ Saluatoris. Dicta est Basilica Iulij à sancto Gregorio, item Constantiniana Lateranensis, à S. Hieronymo; cuius laudes persequitur Petrus Cardinalis Damiani in *Ep. ad Cardd. S. R. E.* ex quibus patet, eam esse caput Ecclesiarum: & hæc est potissima ratio Festi. Romæ tantum celebrabatur, Radulph. *Prop. 22.* Habetur in Missali Vatic. *vol. 4770.* Duplex in Breuiario 1521. Officium de Communi. Pius V. Lectiones 1. & 2. Nocturni addidit.

Theodori. In Antiphonario & Sacramentario Gregoriano, cum omnibus Orationibus Missæ. Habuit Orationem Nyssenius. Metaph. meminit in *Actis S. Alippij die 26. Nouemb. apud Sur. Tom. 6.* Manuel quoque *iii. de Ferijs.* Simplex in M.S. & 1550.

10. Tryphonis, &c. Constantino-poli celebre Festum Iustiniano Imperatore, ex Procopio *lib. 1. de Aedif. Iustiniani.* Romæ, ex Radulph. *Prop. 22.* in Missali Vaticano *vol. 4743.* Simplex in Breu. 1550.

11. Martini Episcopi. Leone I. Pont. celebratum fuisse hoc Festum ex Concilio Turonico, scribit Galefin. in *Martyrolog.* Habetur in Sacramentario Gregoriano, à quo in editione Ro-

mana primam tantum Orationem habemus in Missa, omnes autem in Pameliana. S. Bernardus Sermonem habuit; & de generali consuetudine testatur Radulph. *Propos. 17.* Semidupl. apud Durand. *lib. 7. cap. 1.* Duplex apud Radulph. *loco citato.* rursus Semidupl. In Breuiario 1550. à Pio V. tandem Duplex, qui & mutauit Lectiones omnes. Reliqui Officij Gallicani, vt obseruat Pamelius ad *Antiphonar. S. Gregorij*, dicitur auctor sanctus Radbodus Episcopus Traiectensis, ex Schultingio. Psalmi Nocturnorum sunt de Communi Martyris; quia sancto Martino non defuit palma martyrij, vt dicitur in Antiphona ad *Magnificat.* Officium Missæ non est idem quod in Antiphonario Gregoriano, & est posterius Gregorio, ex Pamelio.

Mennæ. In Antiphonario & Sacramentario Gregoriano. A quo in Romana habemus primam tantum Orationem Missæ, omnes autem in editione Pameliana. Simplex in Breuiar. 1550.

12. Martini Papæ. Ex Calendar. & Martyrol. Romano antiquissimis, citatis à Baron. in *Martyrolog.* & in Missali Vaticano *vol. 4743.* Semidupl. ex Microl. *cap. 43.* Romæ tantum, ex Radulph. *Propos. 22.* Simplex in M.S. & in Breu. 1550. restituitur Semidupl. à Pio V. Clemens VIII. mutauit Euangel. cum Homilia.

17. Gregorij Thaumaturgi. Nyssenius Orationem habuit. In Missali Romano non ante annum 1550. habetur Festum. Simplex à Pio V. Semidupl. à Clemente VIII. cum Homilia. Si transferatur, mutatur in Hymno, *Iste confessor*, tertius Versus.

18. Dedicacionis Basilicæ Apostolorum.

lorum. Loca ipsa antea Limina Apostolorum vocabantur, de quorum osculo ob dignitatem lege Batonium in *Martyrologio*; unde sumitur ratio Festi. Romae tantum tempore Radulphi *Propos.* 22. in Missali Vaticano. *volum.* 4743. Dupl. 1550. Pius V. Lectiones 1. & 2. Nocturni adiecit. Clem. VIII. Homiliam sancti Gregorij assignauit. Urbanus VIII. quintam Lectionem opere 1626. & verbis locupletauit anno 1627.

19. Pontiani. In Missali Vaticano prox. cit. Simplex in M.S. & 1550.

21. Praesentationis beatæ Virginis. Hac die praesentatam fuisse, Vsuardus ait in *Martyrolog.* Sermones habuere Gregorius Nyssenus, Germanus Constantinop. & Georgius Nicomedien- sis, qui vixit circa annum 1000. Menologium, & Manuel *tit. de Ferijs.* Apud Gallos sub Carolo Magno 1375. procurante Abbate S. Nicolai in Normandia: ab his ad Saxones, tum ad Siculos transfijt, vt enarrat Wion auctor Ligni vitæ *lib.* 5. Pius II. & Paulus II. ex Molano in *Addit. ad Martyrolog.* vel, vt alij volunt, Sixtus IV. edixerunt. tandem restituit Festum Sixtus V. 1585. Duplex in Breu. 1550. & à Sixto V. Officium verò, quo nunc vtimur, Clemes VIII. designauit, abrogato antiquo, quod erat de Natiuitate Virginis, mutato nomine *Natiuitatis in Praesentationis*; cui non bene omnes Antiphonæ congruebant: & declarauit esse Duplex maius. In 7. Respon. pro *Festiuitate*, dici debet *Praesentationem*.

22. Cæcilie. In Sacramentario Gregoriano cum prima & secunda Oratione Missæ; vltima deinde fuit mutata, quæ tamen habetur in Codice Pa-

meliano. de generali consuetudine testatur Radulph. *Propos.* 17. & in Breu. S. Isidori habetur Hymnus de ea. Semidup. apud Durand. *lib.* 7. *cap.* 1. & Radulph. citatum, & item in Breu. 1550. quod perseverat. Officium Missæ habetur in Antiph. Greg. Lectiones mutata à Pio V. fuerunt.

23. Clementis. In Sacramentario Gregoriano. Sed Orationes omnes fuerunt postea mutata; quæ tamen leguntur in Codice Pameliano. de generali consuetudine Radulph. *Propos.* 17. Sanctus Bernardus Sermonem habuit. Semid. apud Radulph. citatum, & in Breuiar. 1550. imò tempore Microl. *cap.* 43. Officium est antiquum, mutatis Lectionibus & quibusdam Responsorijs à Pio V. Officium Missæ, vt in Antiphonario Gregoriano.

Felicitatis. In Comite Hieron. habetur mense Iulio, & item in Sacramentario Gregoriano, à quo habemus primam & vltimam Orationem Missæ; secundam etiam habet Pamelianus Codex. Sermones habuere S. Petrus Chrysologus & S. Gregor. Simplex in M.S. & 1550.

24. Chrylogoni. In Sacramentario Gregoriano. Simplex in M.S. & 1550. Officium Gregor. Missæ tamen aliud est in eiusdem Antiphonario; sed Orationes, quæ apud nos habentur, in citato Sacramentario leguntur.

25. Catharinæ. A Treuirensibus cepit coli anno 1245 ex Lipomano *To.* 5. & de generali consuetudine fieri, scribit Radulph. *Propos.* 17. In Breuiar. Toletano duo Hymni de ea. in Missali Vaticano. *volum.* 4743. habetur. Galefinius in *Martyrologio* scribit, hoc Festum in Calendario fuisse positum à Ioanne XXII. quia, inquit, in antiquis Martyrologijs de ea non legitur.

Semidup. apud Dur. *lib. 7. cap. 1.* Duplex apud Radulph. cit. rursus Semidup. in Breu. editis 1521. & 1550. Duplex tandem à Pio V. qui, retentis Oratione & Lectionibus 2. & 3. Noct. antiquum Officium proprium integrum ablegauit. Dicitur Æcatherina in antiquo Codice citato à Baronio in *Martyrologio.*

26. Petri Alexandrini. In eius Festo S. Athanasius puer, puerilibus lusibus seria prænuntiasse scribitur à Ruffino *lib. 1. Histor. cap. 14.* Habetur Festum in Missalibus Vatic. *vol. 4743. & 4771.* & in edito Venet. 1505. non ante: in Breuiar. tamen 1550. non extat; ergo restitutum est à Pio V. qui & Simplici ritu celebrari Festum iussit.

Obijt ille tamen pridie huius diei, ex Galefin. in *Martyrologio.* Et hæc de Proprio Sanctorum.

Addam duo pro declaratione prædictorum. Alterum est, quòd nomine *Officij Missæ* intelligimus Introitum, Graduale, Offertorium, Communionem: & in Horis Canonicis pro *Officio*, Orationem conformem Missæ, tum Antiphonas, Responsorialia, & Lectiones. Alterum est, quòd Manuelem sæpius citauimus *tit. de Ferys*; non quòd ipse indixerit Festa, sed Feras in Festis, & eum tamquam testem Festorum apud Græcos obseruatorum attulimus in medium. Floruit autem anno 1180. & sequenti obiit.

SECTIO OCTAUA.

De Communi Sanctorum.

COMMUNE Sanctorum continet ea quæ ad Horas Canonicas sunt necessaria, quando in eorum Festis non habentur propria, nimirum Hymnos, Antiphonas, Psalmos, & huiusmodi. Potissimum autem deseruit ijs Sanctorum Festis, qui de numero Apostolorum sunt, Martyrum; Confessorum, Virginum, non Virginum, item Patronorum, seu Titularium; item Dedicationis Ecclesiæ, & frequenti Officio, quod vocatur S. Mariæ in Sabbato. Sed in genere occurrit quæstio de Communi. Quo die celebrandum erit Festum illius Sancti, de quo nescitur dies obitus, neque translationis, neque insignis manifestationis, & eiusmodi; & tamen alijs de